

Parenteel van Laurentius Ransius.

Generatie I

- I. Laurentius Ransius, geboren te Pössneck [thüringen, Duitsland], overleden op donderdag 31 december 1609 te Altengönna [thüringen, Duitsland], trouwt (1) omstreeks 1575 te Pössneck [thüringen, Duitsland] met Maria Moller.
Uit dit huwelijk een zoon:
1. Sigmund Ransius, geboren te Altengönna [thüringen, Duitsland], volgt II [blz. 1].

Algemene notities van: Laurentius Ransius.

Hij had gestudeerd in Jena en Leipzig. Hij was cantor en professor in de musica en arithmetica in Gandersheim en Helmstadt (Braunschweig), 9 jaar cantor van Jena en vanaf 1582 evangelisch predikant in Altengönna.

Laurentius Ransius, trouwt (2) omstreeks 1602 te Naumburg [sachsen-anhalt, Duitsland] met Susanne Wickmann.
Uit dit huwelijk geen kinderen.

Generatie II

- II. Sigmund Ransius, zoon van Laurentius Ransius (I) [blz. 1] en Maria Moller, geboren te Altengönna [thüringen, Duitsland], trouwt (1) met Suzanne Richter.
Uit dit huwelijk een zoon:
1. Johann Sigismund Ranisch, geboren op zaterdag 17 juni 1645 te Pirna [sachsen, Duitsland], overleden (ongeveer 78 jaar oud) in 1724 te Elten [nordrhein-westfalen, Duitsland], volgt III [blz. 1].

Algemene notities van: Sigmund Ransius.

Hij had gestudeerd in Leipzig en was componist, organist en stadsschrijver in Pirna. Van 1645 tot 1648 was hij geheim secretaris van de gevolmachtigde landvoogd van Markgraafschap Ober-Lausitz, van 1648 tot 1658 Stadt Syndicus in Niederlausitz en vanaf 1652 raadsheer van het gerechtshof van de Keurvorst van Brandenburg in Küstrin.

Sigmund Ransius, trouwt (2) op donderdag 18 juli 1669 te Cottbus [brandenburg, Duitsland] met Katharina Krüger.
Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

Generatie III

- III. Johann Sigismund Ranisch, zoon van Sigmund Ransius (II) [blz. 1] en Suzanne Richter, geboren op zaterdag 17 juni 1645 te Pirna [sachsen, Duitsland] *ritmeester in Statendienst en van Saksische afstamming. Hij kwam met Brandenburgse troepen naar Nederland. Hij is de stamvader van het Nederlandse adellijke geslacht De Ranitz*, overleden (ongeveer 78 jaar oud) in 1724 te Elten [nordrhein-westfalen, Duitsland], trouwt (respectievelijk 31 en ongeveer 27 jaar oud) (1) op donderdag 25 februari 1677 te Zelhem met Hendrika Rensen, dochter van Antoni Rensen en Lambrich Lentinck, gedoopt op donderdag 7 oktober 1649 te Doetinchem, overleden (29 jaar oud) *in het kraambed van haar tweede kind*, begraven op zondag 24 september 1679 te Halle [sachsen-anhalt, Duitsland].
Uit dit huwelijk een zoon:
1. Johannes Christiaan de Ranitz, geboren op dinsdag 30 november 1677 te Doetinchem, overleden (49 jaar oud) op maandag 13 oktober 1727 te Kampen, volgt IV [blz. 2].

Algemene notities van: Johann Sigismund Ranisch.

Bij zijn tweede huwelijk in 1696 wordt hij Johan Sigismund Ulrich genoemd. Bij de doop van enkele van zijn kinderen in 1697, 1699, 1700 en 1704 staat zijn naam genoteerd als Sigismund Ulrich. Zelf tekende hij met J. S. Ranitz.

Johann Sigismund Ranisch, trouwt (51 jaar oud) (2) op woensdag 12 december 1696 te Groenlo met Christina Margaretha Wecke, dochter van Conraedt Wecke en Catharina Maria van der Faes.

Uit dit huwelijk 4 kinderen:

1. Conraedt Ranits, gedoopt op donderdag 12 december 1697 te Groenlo.
2. Carel Ottho Ranits, gedoopt op donderdag 23 april 1699 te Groenlo.
3. Johanna Catharina Elisabeth Ranits, gedoopt op zondag 24 oktober 1700 te Groenlo.
4. Coanradina Charlotta Maria Ranits, gedoopt op maandag 7 juli 1704 te Groenlo.

Generatie IV

IV. Johannes Christiaan de Ranitz *kapitein-luitenant der cavalerie in statendienst. Heer van Sprokkelenburg en Gilick*, zoon van Johann Sigismund Ranisch (III) [blz. 1] en Hendrika Rensen, geboren op dinsdag 30 november 1677 te Doetinchem, gedoopt op woensdag 1 december 1677 aldaar, overleden (49 jaar oud) op maandag 13 oktober 1727 te Kampen, begraven op vrijdag 17 oktober 1727 te Zutphen, trouwt (respectievelijk 22 en ongeveer 28 jaar oud) (1) op donderdag 25 februari 1700 te Herwen met Sophia Vermeer, dochter van Gijsbert Vermeer en Judith Wijnen, gedoopt op zondag 15 maart 1671 te Herwen, overleden (ongeveer 45 jaar oud) op vrijdag 4 september 1716 te Kampen, begraven op woensdag 9 september 1716 aldaar.

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. Johan Hendrik de Ranitz, geboren op vrijdag 10 december 1700 te Doetinchem, overleden (66 jaar oud) op vrijdag 13 februari 1767 te Ressen, volgt V [blz. 3].
2. Weyer de Ranitz, geboren op vrijdag 29 augustus 1704 te Maastricht.
3. Gijsbert de Ranitz, geboren op vrijdag 3 juni 1707 te Breda, gedoopt op zondag 5 juni 1707 aldaar, overleden (9 jaar oud) op dinsdag 25 mei 1717 aldaar, begraven op zaterdag 29 mei 1717 aldaar.
4. Henrietta Sophia de Ranitz, gedoopt op dinsdag 5 juni 1708 te Breda (getuigen: ds. Willem berkhoff en Henrica Engelhart), overleden (ongeveer 3 dagen oud) op vrijdag 8 juni 1708 aldaar.
5. Hendrika Helena Catharina de Ranitz, geboren op zaterdag 19 oktober 1709 te Breda, gedoopt op zondag 20 oktober 1709 aldaar (getuigen: mr. Weyer Vermeer en Helena Vermeer en Catharina Maria Baender), overleden (ongeveer 1 jaar oud) in 1711 te Roermond.
6. Judith Helena de Ranitz, geboren op zondag 24 januari 1712 te Wees [vlaams-brabant, België], overleden (62 jaar oud) op woensdag 4 januari 1775 te Doornik [henegouwen, België], begraven op dinsdag 10 januari 1775 te Ressen.
7. Gijsbert Walraven de Ranitz, geboren op donderdag 1 september 1712 te Emmerich [nordrhein-westfalen, Duitsland].
8. Weyer de Ranitz, geboren op dinsdag 9 januari 1714 te Kampen, begraven op woensdag 15 januari 1749 te Leiden.

Johannes Christiaan de Ranitz *kapitein-luitenant der cavalerie in statendienst. Heer van Sprokkelenburg en Gilick*, trouwt (respectievelijk 42 en ongeveer 22 jaar oud) (2) op dinsdag 5 maart 1720 te Aalten *op huwelijksvoorwaarden*, kerkelijk huwelijk op vrijdag 15 maart 1720 met Maria Elisabeth van Langenberg *vrouwe van Gilinck*, dochter van Henrich van Langenberg en Hermanna Bruns, gedoopt op zondag 17 maart 1697 te Bocholt [limburg, België].

Uit dit huwelijk 3 kinderen:

1. Hendrik Harmen de Ranitz, geboren op woensdag 15 januari 1721, overleden (3 jaar oud) op woensdag 20 december 1724.
2. Maria Florentina de Ranitz, gedoopt op zondag 7 maart 1723 te Doetinchem, overleden (ongeveer 29 jaar oud) op zondag 24 september 1752 te Grave, begraven op donderdag 28 september 1752 aldaar, ondertrouw op zondag 8 augustus 1751 te

Nijmegen, trouwt (respectievelijk ongeveer 28 en 29 jaar oud) op maandag 23 augustus 1751 te Grave met mr. David van Hoytema, geboren op maandag 13 oktober 1721 te Zaltbommel, overleden (66 jaar oud) op donderdag 1 mei 1788 te Cuijk. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

3. Hendrika Johanna Christina de Ranitz, geboren op dinsdag 26 september 1724 te Doetinchem, gedoopt op woensdag 27 september 1724 aldaar, overleden (2 maanden oud) op donderdag 30 november 1724 aldaar.

Generatie V

V. mr. Johan Hendrik de Ranitz, zoon van Johannes Christiaan de Ranitz (IV) [blz. 2] en Sophia Vermeer, geboren op vrijdag 10 december 1700 te Doetinchem, overleden (66 jaar oud) op vrijdag 13 februari 1767 te Ressen, ondertrouw (1) op zaterdag 8 april 1730 te Lent, trouwt (29 jaar oud) op maandag 8 mei 1730 te Andelst met Candace barones van Sevenaer, dochter van Bernard Frans baron van Sevenaer en Jacoba van Pieteron. Uit dit huwelijk 3 kinderen:

1. Francoisa Isabella Henrietta de Ranitz, gedoopt op zondag 4 juni 1730 te Doornik [henegouwen, België].
2. Johan Bernard Sigismund de Ranitz, geboren op woensdag 25 juli 1731 te Doornik [henegouwen, België], volgt Vla [blz. 3].
3. Janne Gemme de Ranitz, gedoopt op zondag 10 augustus 1732 te Doornik [henegouwen, België].

mr. Johan Hendrik de Ranitz, trouwt (respectievelijk 41 en ongeveer 28 jaar oud) (2) op dinsdag 15 mei 1742 te Elden met Johanna Catharina van Vinceler, dochter van Willem Caspar Matthijs van Vinceler en Wilhelmina Henriëtte Ophoff, gedoopt op donderdag 8 februari 1714 te Huissen, overleden (ongeveer 61 jaar oud) op maandag 29 mei 1775 te Ressen.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. Gisbertus Henricus de Ranitz, gedoopt op zondag 29 november 1744 te Ressen, overleden (ongeveer 83 jaar oud) op zondag 3 februari 1828 te Lent.
2. Wijer Wilhelm Florentijn de Ranitz, gedoopt op maandag 4 april 1746 te Ressen.
3. Gijsbert Wijer de Ranitz, gedoopt op zondag 7 januari 1748 te Ressen.
4. Henriette Maria Wilhelmina Sophia de Ranitz, gedoopt op maandag 11 augustus 1749 te Ressen.
5. Johan Hendrik Christiaan de Ranitz, gedoopt op zondag 25 juni 1752 te Ressen.
6. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, geboren op vrijdag 28 oktober 1757 te Ressen, overleden (71 jaar oud) op donderdag 2 juli 1829 te Groningen, volgt VIb [blz. 4].

Generatie VI

Vla. Johan Bernard Sigismund de Ranitz, zoon van mr. Johan Hendrik de Ranitz (V) [blz. 3] en Candace barones van Sevenaer, geboren op woensdag 25 juli 1731 te Doornik [henegouwen, België], gedoopt op zondag 5 augustus 1731, ondertrouw (1) op dinsdag 16 augustus 1763 te Leiderdorp, trouwt (respectievelijk 32 en 24 jaar oud) op dinsdag 6 september 1763 te Leiderdorp met Anna Margaretha Martini, dochter van Jan Adam Martini en Catharina Louisa Pallack, geboren op zondag 12 oktober 1738 te Amsterdam, gedoopt op woensdag 15 oktober 1738 aldaar, overleden (82 jaar oud) op woensdag 3 oktober 1821 te Doornik [henegouwen, België], begraven op zondag 7 oktober 1821 te Ressen.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. Amelia Candace de Ranitz, geboren op donderdag 31 mei 1764 te Leiderdorp, overleden (61 jaar oud) op maandag 10 oktober 1825 te Lent, trouwt (beiden 49 jaar oud) op woensdag 4 mei 1814 te Lent met Christoffel Willem Geil, zoon van Leonard Wilhelm Geil en Gerhardina de Mooij, geboren op donderdag 10 mei 1764 te Duisburg [nordrhein-westfalen, Duitsland], overleden (82 jaar oud) op vrijdag 25 december 1846 te Arnhem. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
2. Johan Adam de Ranitz, gedoopt op zondag 7 december 1766 te

- Paramaribo [paramaribo, Suriname], overleden (18 jaar oud) te Doornik [henegouwen, België], begraven op woensdag 15 juni 1785 te Ressen.
3. Catharina Christina Louiza de Ranitz, gedoopt op woensdag 7 augustus 1771 te Paramaribo [paramaribo, Suriname], overleden (ongeveer 39 jaar oud) op zondag 14 oktober 1810 te Doornik [henegouwen, België], begraven op maandag 15 oktober 1810 te Ressen.
  4. Jacob Frans de Ranitz, gedoopt op maandag 26 april 1773 te Paramaribo [paramaribo, Suriname], overleden (ongeveer 65 jaar oud) op woensdag 26 september 1838 te Bemmelen, volgt VIIa [blz. 5].
  5. Frederik Hendrik de Ranitz, geboren op donderdag 27 juni 1776 te Doornik [henegouwen, België], gedoopt op zondag 30 juni 1776 te Nijmegen, overleden (91 jaar oud) op donderdag 14 mei 1868 te Lent, trouwt (respectievelijk 39 en 24 jaar oud) op woensdag 13 september 1815 te Venlo met Antonetta Wilhelmina Elisabeth Wilckinhoff, dochter van Herman Adolph Wilckinhoff en Maria Agnes Kecken, geboren op dinsdag 31 mei 1791 te Rees [nordrhein-westfalen, Duitsland], overleden (75 jaar oud) op maandag 25 juni 1866 te Lent. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  6. Isabella Sophia de Ranitz, geboren op vrijdag 25 juli 1777 te Doornik [henegouwen, België], gedoopt op vrijdag 25 juli 1777 te Ressen, overleden (één dag oud) op zaterdag 26 juli 1777 aldaar, begraven op zaterdag 26 juli 1777 aldaar.

Johan Bernard Sigismund de Ranitz, levenspartner (2) met Adriaantje Otten Geurts.

Uit deze relatie een dochter:

1. Grietje Geurts, gedoopt op maandag 31 maart 1777 te Dodewaard.

Vib.

Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, zoon van mr. Johan Hendrik de Ranitz (V) [blz. 3] en Johanna Catharina van Vinceler, geboren op vrijdag 28 oktober 1757 te Ressen, gedoopt op zondag 30 oktober 1757 aldaar, overleden (71 jaar oud) op donderdag 2 juli 1829 te Groningen, trouwt (respectievelijk 35 en 26 jaar oud) op zondag 21 april 1793 te Groningen met Edzardina Johanna Tjassens, dochter van Herman Tjassens en Anna Laman, geboren op vrijdag 6 februari 1767 te Groningen, gedoopt op zondag 8 februari 1767 aldaar, overleden (81 jaar oud) op dinsdag 16 mei 1848 aldaar.

Uit dit huwelijk 13 kinderen:

1. Herman de Ranitz, gedoopt op vrijdag 14 februari 1794 te Groningen, overleden (ongeveer 52 jaar oud) op vrijdag 7 augustus 1846 te Kreuznach [rheinland-pfalz, Duitsland], volgt VIIb [blz. 6].
2. Johanna Catharina de Ranitz, gedoopt op vrijdag 16 oktober 1795, overleden (ongeveer 28 jaar oud) op donderdag 8 juli 1824 te Hoogezand, trouwt (respectievelijk ongeveer 21 en ongeveer 24 jaar oud) op donderdag 19 juni 1817 te Groningen met Antonius Modderman, zoon van Tonco Modderman en Antonia Forsten, gedoopt op zondag 28 april 1793 te Groningen, overleden (ongeveer 78 jaar oud) op maandag 20 november 1871 aldaar. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
3. Johan Hendrik de Ranitz, gedoopt op vrijdag 9 december 1796 te Groningen, overleden (ongeveer 75 jaar oud) op vrijdag 17 mei 1872 te Amhem (*ongehuwd*).
4. Anna Hermanna Maria de Ranitz, gedoopt op vrijdag 2 februari 1798 te Groningen, overleden (ongeveer 81 jaar oud) op zaterdag 8 februari 1879 aldaar (*ongehuwd*).
5. Anna Hermanna de Ranitz, gedoopt op vrijdag 8 maart 1799 te Groningen, overleden (ongeveer 66 jaar oud) op vrijdag 23 juni 1865 aldaar, trouwt (respectievelijk ongeveer 26 en ongeveer 32 jaar oud) op vrijdag 16 december 1825 te Groningen met Antonius Modderman, zoon van Tonco Modderman en Antonia Forsten. Uit dit huwelijk geen kinderen.
6. Françoise Isabella Hendrietta de Ranitz, gedoopt op vrijdag 28 maart 1800 te Groningen.
7. Cornelis de Ranitz, gedoopt op zondag 29 maart 1801 te Groningen, overleden (ongeveer 58 jaar oud) op donderdag 16 februari 1860 aldaar, volgt VIIc [blz. 6].
8. Françoise Isabella Hendrietta de Ranitz, gedoopt op vrijdag 26 maart 1802 te Groningen, overleden (ongeveer 57 jaar oud) op zaterdag 1 oktober 1859 aldaar, trouwt (beiden ongeveer 27 jaar oud) op dinsdag 13 oktober 1829 te Groningen met

- Witius Henrik de Savornin Lohman, zoon van Maurits Adriaan de Savornin Lohman en Frederica Louise Wilhelmina von Heinen Reinestein, gedoopt op vrijdag 4 december 1801 te Groningen, overleden (ongeveer 46 jaar oud) op donderdag 2 november 1848 aldaar. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
9. Edzardina Johanna de Ranitz, geboren op zaterdag 21 juli 1804 te Groningen, gedoopt op zondag 29 juli 1804 aldaar, overleden (86 jaar oud) op donderdag 22 januari 1891 aldaar (*ongehuwd*).
  10. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, geboren op zaterdag 21 juli 1804 te Groningen, overleden (79 jaar oud) op maandag 12 mei 1884 aldaar, volgt VIId [blz. 6].
  11. Gijsbert Hendrik de Ranitz, gedoopt op vrijdag 3 oktober 1806 te Groningen, overleden (ongeveer 57 jaar oud) op maandag 14 december 1863 aldaar (*ongehuwd*).
  12. Hendrietta Maria Wilhelmina Sophia de Ranitz, geboren op zondag 24 januari 1808 te Groningen, gedoopt op vrijdag 4 maart 1808 aldaar, overleden (66 jaar oud) op vrijdag 27 november 1874 te 's-Gravenhage.
  13. Willemina Elizabeth de Ranitz, geboren op dinsdag 8 december 1812 te Groningen, overleden (78 jaar oud) op zondag 31 mei 1891 aldaar, volgt VIle [blz. 7].

Generatie VII

- VIIa. Jacob Frans de Ranitz, zoon van Johan Bernard Sigismund de Ranitz (VIa) [blz. 3] en Anna Margaretha Martini, gedoopt op maandag 26 april 1773 te Paramaribo [paramaribo, Suriname], overleden (ongeveer 65 jaar oud) op woensdag 26 september 1838 te Bemmelen, ondertrouw op vrijdag 20 november 1801 te Angeren, trouwt (respectievelijk ongeveer 28 en ongeveer 25 jaar oud) op maandag 7 december 1801 te Angeren met Catharina Henriëtte Cornelia Cock, dochter van Johannes Judocus Cock en Johanna Elisabeth Catharina van Paland, gedoopt op zaterdag 7 december 1776 te Angeren, overleden (ongeveer 81 jaar oud) op woensdag 20 oktober 1858 te Doornik [henegouwen, België], begraven te Ressen. Uit dit huwelijk 7 kinderen:
1. Sigismund Johan Frederik de Ranitz, geboren op maandag 11 oktober 1802 te Doornik [henegouwen, België], overleden (44 jaar oud) op dinsdag 27 oktober 1846 te Harderwijk, volgt VIIa [blz. 7].
  2. Eliza Catharina Johanna Caroline de Ranitz, gedoopt op zaterdag 28 december 1805 te Angeren, overleden (ongeveer 50 jaar oud) op zaterdag 1 maart 1856 te Nijmegen, trouwt (respectievelijk ongeveer 18 en ongeveer 19 jaar oud) op woensdag 12 mei 1824 te Bemmelen met Roelof Gesinius Graadt van Roggen, zoon van Arend van Roggen en Johanna Hendrika Graadt, gedoopt op zondag 3 februari 1805 te Nijmegen. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  3. Anna Margaretha de Ranitz, geboren op zondag 27 november 1808 te Leiden, gedoopt op zondag 18 december 1808 aldaar, overleden (3 jaar oud) te Doornik [henegouwen, België], begraven op dinsdag 25 augustus 1812 te Ressen.
  4. Anna Margaretha Jacoba de Ranitz, geboren op zaterdag 14 augustus 1813 te Bemmelen, overleden (90 jaar oud) op zaterdag 19 september 1903 te Nijmegen, volgt VIIb [blz. 8].
  5. Henriëtte Maria Wilhelmina Sophia de Ranitz, geboren op woensdag 28 juni 1815 te Lent, overleden (35 jaar oud) op woensdag 19 februari 1851 te Bemmelen, trouwt (respectievelijk 27 en ongeveer 36 jaar oud) op vrijdag 2 december 1842 te Bemmelen met Franciscus Adrianus Jas, zoon van Francois Jas en Everdina Cornelia Kolff, gedoopt op vrijdag 30 mei 1806 te Amsterdam. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  6. Catharina Hendriëtte Cornelia de Ranitz, geboren op maandag 4 januari 1819 te Bemmelen, trouwt (respectievelijk 29 en 27 jaar oud) op donderdag 5 oktober 1848 te Bemmelen met Titus de Meester, zoon van Abraham de Meester en Gerharda Sebilla Cramer, geboren op zondag 17 juni 1821 te Harderwijk. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  7. Jacoba Francisca Antonette de Ranitz, geboren in 1821 te Bemmelen, trouwt (ongeveer 32 jaar oud) op woensdag 17 augustus 1853 te Bemmelen met Jan Willem Mellink, zoon

van Albertus Mellink en Catharina Anna Gerarda Brouwer. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

VIIb. mr. Herman de Ranitz, zoon van Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz (VIb) [blz. 4] en Edzardina Johanna Tjassens, gedoopt <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-ocken/110551.php> op vrijdag 14 februari 1794 te Groningen, overleden (ongeveer 52 jaar oud) op vrijdag 7 augustus 1846 te Kreuznach [rheinland-pfalz, Duitsland], trouwt (respectievelijk ongeveer 38 en ongeveer 29 jaar oud) op vrijdag 5 oktober 1832 te Leeuwarden met Maria Elisabeth Crommelin, dochter van Samuel Crommelin en Magdalena Wilhelmina Brouwer, gedoopt op zondag 31 juli 1803 te Druten, overleden (ongeveer 83 jaar oud) op maandag 4 juli 1887 te Amsterdam.

Uit dit huwelijk 9 kinderen:

1. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, geboren op woensdag 10 juli 1833 te Groningen [sachsen-anhalt, Duitsland], overleden (75 jaar oud) op donderdag 25 februari 1909 te 's-Gravenhage, volgt VIIIc [blz. 8].
2. Samuel de Ranitz, geboren op vrijdag 22 augustus 1834 te Groningen, volgt VIIIId [blz. 8].
3. Edzardina Johanna de Ranitz, geboren op woensdag 2 september 1835 te Groningen, overleden (73 jaar oud) op woensdag 12 mei 1909 aldaar.
4. Magdalena Wilhelmina Jonkvrouw de Ranitz, geboren op donderdag 16 maart 1837 te Groningen.
5. mr. Herman de Ranitz, geboren op dinsdag 14 augustus 1838 te Groningen, overleden (37 jaar oud) op maandag 8 november 1875 aldaar.
6. Maria Elisabeth de Ranitz, geboren op zondag 28 juni 1840 te Groningen, overleden (66 jaar oud) op vrijdag 6 juli 1906 te Haarlem, trouwt (respectievelijk 22 en 28 jaar oud) op vrijdag 4 juli 1862 te Groningen met Marie Adriaan Frederik Hendrik Philipse, geboren op vrijdag 20 juni 1834 te 's-Gravenhage, overleden (77 jaar oud) op donderdag 28 december 1911 te Haarlem. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
7. Johan Hendrik de Ranitz, geboren op donderdag 12 augustus 1841 te Groningen, overleden (6 dagen oud) op woensdag 18 augustus 1841 aldaar.
8. Johan Hendrik de Ranitz, geboren op vrijdag 2 december 1842 te Groningen, overleden (75 jaar oud) op vrijdag 5 april 1918 te 's-Hertogenbosch, volgt VIIIe [blz. 9].
9. Margaretha Maria de Ranitz, geboren op donderdag 14 maart 1844 te Groningen, overleden (4 maanden oud) op woensdag 24 juli 1844 aldaar.

VIIc. mr. Cornelis de Ranitz, zoon van Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz (VIb) [blz. 4] en Edzardina Johanna Tjassens, gedoopt op zondag 29 maart 1801 te Groningen, overleden (ongeveer 58 jaar oud) op donderdag 16 februari 1860 aldaar, trouwt (respectievelijk ongeveer 36 en 22 jaar oud) op zaterdag 29 juli 1837 te Zuidbroek met Geertruida Francisca Abrech, dochter van Frans Izaak Abrech en Hebbelina Regnera de Drews, geboren op dinsdag 16 mei 1815 te Zuidhorn, overleden (74 jaar oud) op woensdag 27 november 1889 te Groningen.

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, geboren op donderdag 7 juni 1838 te Leek, volgt VIIIIf [blz. 9].
2. Hebbelina Regnera de Ranitz, geboren op zaterdag 28 september 1839 te Leek, overleden (56 jaar oud) op zaterdag 21 december 1895 te 's-Gravenhage, trouwt (27 jaar oud) op woensdag 14 november 1866 te Groningen met Christiaan Hartman Busmann, zoon van Cornelis Hartman Busmann en Anna Margaretha Emmen. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

VIIId. mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, zoon van Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz (VIb) [blz. 4] en Edzardina Johanna Tjassens, geboren op zaterdag 21 juli 1804 te Groningen, gedoopt op zondag 29 juli 1804 aldaar, overleden (79 jaar oud) op maandag 12 mei 1884 aldaar, trouwt (respectievelijk 32 en 23 jaar oud) op woensdag 26 april 1837 te Bemmelen met zijn achternicht Anna Margaretha Jacoba de Ranitz, dochter van Jacob Frans de Ranitz (VIIa) [blz. 5] en Catharina Henriëtte Cornelia Cock (zie VIIIb [blz. 8]).

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

1. Edzardina Johanna de Ranitz, geboren op maandag 6 augustus 1838 te Nijmegen.

2. Catharina Henriëtte Cornelia, geboren op vrijdag 13 september 1839 te Nijmegen.
  3. Amelia Johanna Jacoba de Ranitz, geboren op donderdag 12 september 1844 te Nijmegen, trouwt (respectievelijk 32 en 35 jaar oud) op woensdag 11 oktober 1876 te Nijmegen met Johannes Stolk, zoon van Christiaan Evert Stolk en Jacoba Elisabeth Lohse, geboren op woensdag 16 juni 1841 te Bommel, overleden (65 jaar oud) op vrijdag 31 augustus 1906 aldaar. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  4. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, geboren op zaterdag 16 mei 1846 te Nijmegen, overleden (70 jaar oud) op maandag 30 oktober 1916 te 's-Gravenhage, volgt VIIIg [blz. 10].
  5. Hermanna Sophia de Ranitz, geboren op donderdag 3 augustus 1848 te Nijmegen, trouwt (23 jaar oud) op woensdag 24 april 1872 te Nijmegen met Johannes Karel Kempees, zoon van Jean Chretien Jacques Kempees en Josina Antoinetta Mansveldt. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
- VIIe. Willemina Elizabeth de Ranitz, dochter van Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz (VIb) [blz. 4] en Edzardina Johanna Tjassens, geboren op dinsdag 8 december 1812 te Groningen, overleden (78 jaar oud) op zondag 31 mei 1891 aldaar, trouwt met mr. Evert Jan Thomassem á Thuessink van der Hoop.
- Uit dit huwelijk een dochter:
1. Hermanna Louisa Christine Thomassem á Thuessink van der Hoop, geboren op zondag 17 mei 1846 te Groningen, overleden (74 jaar oud) op woensdag 3 november 1920 te 's-Gravenhage, volgt VIIIh [blz. 11].

Generatie VIII

- VIIIa. Sigismund Johan Frederik de Ranitz, zoon van Jacob Frans de Ranitz (VIIa) [blz. 5] en Catharina Henriëtte Cornelia Cock, geboren op maandag 11 oktober 1802 te Doornik [henegouwen, België], gedoopt op zaterdag 16 oktober 1802 aldaar, overleden (44 jaar oud) op dinsdag 27 oktober 1846 te Harderwijk, trouwt (respectievelijk 24 en ongeveer 20 jaar oud) op donderdag 7 december 1826 te Tiel met Anna Juliana van Lidt de Jeude, dochter van mr. Willem Albert van Lidt de Jeude en Anna van Zutphen, gedoopt op zaterdag 8 maart 1806 te Tiel, overleden (ongeveer 77 jaar oud) op dinsdag 13 maart 1883 te Nijmegen.
- Uit dit huwelijk 12 kinderen:
1. Catharina Henrietta Cornelia de Ranitz, geboren op dinsdag 18 december 1827 te Harderwijk, overleden (81 jaar oud) op vrijdag 14 mei 1909 te Nijmegen.
  2. Anna de Ranitz, geboren op zondag 26 april 1829 te Harderwijk, overleden (88 jaar oud) op zondag 10 juni 1917 te Voorburg, trouwt (respectievelijk 25 en 28 jaar oud) op dinsdag 15 augustus 1854 te Nijmegen met Jan Willem Johannes Witsen Elias, zoon van Pieter Witsen Elias en Cornelia Margaretha van Loon, geboren op zaterdag 10 september 1825 te Rijsenburg, gedoopt op zondag 6 november 1859 *aan boord van de Zeenymph op terugreis van Batavia*. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  3. Wilhelmina Albertina de Ranitz, geboren op maandag 28 juni 1830 te Harderwijk, overleden (10 jaar oud) op maandag 29 juni 1840 aldaar.
  4. Jacob Frans de Ranitz, geboren omstreeks 1832.
  5. Adriaan Johan Leonard de Ranitz, geboren op donderdag 20 maart 1834 te Harderwijk, overleden (40 dagen oud) op dinsdag 29 april 1834 aldaar.
  6. Eliza Catharina Johanna Caroline de Ranitz, geboren op woensdag 13 mei 1835 te Harderwijk, overleden (87 jaar oud) op zondag 10 september 1922 te Maarssen, trouwt (respectievelijk 22 en 25 jaar oud) op vrijdag 12 juni 1857 te Nijmegen met Pieter Anthonie Rendorp, zoon van Cornelis Joachim Rendorp en Christina Louisa Straring, geboren op donderdag 13 oktober 1831 te Heerde, overleden (86 jaar oud) op zaterdag 14 september 1918 te Maarssen. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  7. Sara Jacoba Johanna de Ranitz, geboren op donderdag 29 juni 1837 te Harderwijk, overleden (56 jaar oud) op zondag 25 februari 1894 te Nijmegen.
  8. Adriana Johanna Leonora Amelia de Ranitz, geboren op donderdag 22 augustus 1839 te Harderwijk, overleden (74 jaar oud) op dinsdag 23 september 1913 te Nijmegen.

9. Wilhelmina Albertina de Ranitz, geboren op dinsdag 1 juni 1841 te Harderwijk, overleden (1 jaar oud) op zaterdag 16 juli 1842 aldaar.
  10. Sigismund Theodorus de Ranitz, geboren op vrijdag 25 november 1842 te Harderwijk.
  11. Anna Juliana de Ranitz, geboren op dinsdag 5 maart 1844 te Harderwijk, overleden (68 jaar oud) op donderdag 31 oktober 1912 te Baarn, trouwt (respectievelijk 31 en 55 jaar oud) op woensdag 29 december 1875 te Nijmegen met Pieter jonkheer Witsen Elias, zoon van Pieter Witsen Elias en Cornelia Margaretha van Loon, geboren op maandag 6 maart 1820 te Amsterdam, overleden (75 jaar oud) op maandag 25 maart 1895 te 's-Gravenhage. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  12. Anna Henriëtte Catharina de Ranitz, geboren op donderdag 24 september 1846 te Harderwijk, overleden (38 dagen oud) op zondag 1 november 1846 aldaar.
- VIIIb. Anna Margaretha Jacoba de Ranitz (VIIIb) [blz. 8] , dochter van Jacob Frans de Ranitz (VIIa) [blz. 5] en Catharina Henriëtte Cornelia Cock, geboren op zaterdag 14 augustus 1813 te Bemmelen, overleden (90 jaar oud) op zaterdag 19 september 1903 te Nijmegen, trouwt met haar achterneef mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz (zie VIId [blz. 6]).
- VIIIc. mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund Jonkheer de Ranitz, zoon van mr. Herman de Ranitz (VIIb) [blz. 6] en Maria Elisabeth Crommelin, geboren op woensdag 10 juli 1833 te Groningen [sachsen-anhalt, Duitsland], overleden (75 jaar oud) op donderdag 25 februari 1909 te 's-Gravenhage, trouwt met Johanna Philipse, geboren op woensdag 29 juli 1840 te Rijswijk.
- Uit dit huwelijk 7 kinderen:
1. Herman de Ranitz, geboren op woensdag 12 oktober 1864 te Winschoten, overleden (65 jaar oud) op donderdag 28 augustus 1930 te Epe, volgt IXa [blz. 13].
  2. Johan Antoni de Ranitz, geboren op woensdag 13 september 1865 te Zutphen, overleden (63 jaar oud) op vrijdag 26 oktober 1928 te 's-Gravenhage, volgt IXb [blz. 13].
  3. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, geboren op maandag 3 december 1866 te Zutphen, overleden (70 jaar oud) op vrijdag 18 december 1936 te Leiden, volgt IXc [blz. 13].
  4. Marie Adriaan Frederik Hendrik Jonkheer de Ranitz, geboren op woensdag 6 mei 1874 te Zutphen, overleden (66 jaar oud) op zondag 9 februari 1941 te Zwolle, trouwt (respectievelijk 27 en 19 jaar oud) op donderdag 10 april 1902 te 's-Gravenhage met Jeanne Adriana Maria Feith, geboren op zaterdag 20 mei 1882 te 's-Gravenhage, overleden (82 jaar oud) op dinsdag 30 maart 1965 te Zwolle. Uit dit huwelijk geen kinderen.
  5. Maria Clasina de Ranitz, geboren op donderdag 17 december 1868 te Zutphen, overleden (48 jaar oud) op maandag 23 april 1917 te 's-Gravenhage, trouwt (beiden 27 jaar oud) op donderdag 21 mei 1896 te 's-Gravenhage met Rhijnvis Feith, geboren op vrijdag 4 december 1868 te Amsterdam, overleden (84 jaar oud) op donderdag 16 juli 1953 te 's-Gravenhage. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
  6. Edzard Johan de Ranitz, geboren op vrijdag 22 april 1870 te Zutphen, overleden (11 maanden oud) op maandag 27 maart 1871 aldaar.
  7. Maria Elisabeth de Ranitz, geboren op donderdag 17 november 1881 te Arnhem, overleden (74 jaar oud) op zaterdag 28 januari 1956 te Assen, trouwt met Willem Maurits de Jonge, geboren op woensdag 12 juni 1878 te Ambt-Almelo, overleden (74 jaar oud) op zaterdag 24 januari 1953 te Assen. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
- VIId. dr. Samuel Jonkheer de Ranitz, zoon van mr. Herman de Ranitz (VIIb) [blz. 6] en Maria Elisabeth Crommelin, geboren op vrijdag 22 augustus 1834 te Groningen, trouwt (respectievelijk 32 en 22 jaar oud) (1) op donderdag 25 juli 1867 te Amsterdam met Katharina Femmina Lidia Josina de Leeuw, geboren op zaterdag 15 februari 1845 te Delft, overleden (29 jaar oud) op woensdag 16 september 1874 te Amsterdam.
- Uit dit huwelijk een zoon:
1. Edzard Johan Jonkheer de Ranitz, geboren omstreeks 1873, overleden (ongeveer 68 jaar oud) omstreeks 1941.
- dr. Samuel Jonkheer de Ranitz, trouwt (respectievelijk 52 en 34 jaar oud) (2) op donderdag 9 juni 1887 te Amsterdam met Jacqueline Adriënne van der Goes, geboren op

vrijdag 25 februari 1853 te Naaldwijk, overleden (42 jaar oud) op vrijdag 31 januari 1896 te Amsterdam.

Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

dr. Samuel Jonkheer de Ranitz, trouwt (respectievelijk 64 en 34 jaar oud) (3) op donderdag 29 september 1898 te Amersfoort met Allegonda Maria Jonkvrouw van Holthe, geboren op zaterdag 25 juni 1864 te Akkrum, overleden (55 jaar oud) op donderdag 11 maart 1920 te 's-Gravenhage.

Uit dit huwelijk een zoon:

1. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, geboren op zaterdag 9 februari 1901 te Amsterdam, Hervormd, NSB-secretaris-generaal van 1943 tot 1945, overleden (86 jaar oud) op dinsdag 2 juni 1987 te Amsterdam, trouwt met Cornelia Catharina Elisabeth Campfens. Uit dit huwelijk geen kinderen.

Algemene notities van: Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz.

Telg uit een vooraanstaande Nederlandse familie met academische traditie, die al jong op eigen benen kwam te staan, maar als advocaat in Amsterdam weinig succes had. Sinds 1936 geheim lid van de NSB. In 1943 na een aanslag op de pas benoemde S.G. belast met waarneming leiding departement van Volksvoorlichting en Kunsten. Eenzame, gesloten figuur, zwakke persoonlijkheid die na Dolle Dinsdag zijn departement in Groningen in grote chaos achterliet. Door eigen partijgenoten gerangschikt onder de 'labbekakken'.

Veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes jaar wegens het in tijd van oorlog hulp verlenen aan de vijand.

Opleiding.

voortgezet onderwijs.

gymnasium te 's-Gravenhage.

academische studie.

Nederlands recht, Rijksuniversiteit Groningen, tot 11 april 1927.

NSB (Nationaal-Socialistische Beweging), van 1936 tot 1945 (tot 1940 geheim lid) en begunstigend lid Germaansche SS.

advocaat te Amsterdam, van 1928 tot 1940.

hoofd afdeling kabinet en juridische zaken, departement van Volksvoorlichting en Kunsten, van november 1940 tot januari 1943.

(waarnemend) secretaris-generaal departement van Volksvoorlichting en Kunsten, van januari 1943 tot 1945.

bedrijfsadviseur (na zijn detentie).

Zijn vader en diens nakomelingen werden bij K.B. van 16 augustus 1906 nr. 30 in de adelstand verheven.

VIIIe. Johan Hendrik de Ranitz, zoon van mr. Herman de Ranitz (VIIb) [blz. 6] en Maria Elisabeth Crommelin, geboren op vrijdag 2 december 1842 te Groningen, overleden (75 jaar oud) op vrijdag 5 april 1918 te 's-Hertogenbosch, trouwt (respectievelijk 36 en 26 jaar oud) op zaterdag 7 december 1878 te Hamburg [hamburg, Duitsland] met Caroline Jacobine Marie Radbruck, geboren op zaterdag 27 november 1852 te Rimmels [schleswig-holstein, Duitsland], overleden (63 jaar oud) op zaterdag 23 september 1916 te 's-Hertogenbosch.

Uit dit huwelijk 2 dochters:

1. Cicillia Maria Elisabeth de Ranitz, geboren op woensdag 2 juni 1880 te Utrecht.
2. Caroline Jacobine Marie de Ranitz, geboren op zondag 8 april 1883 te Utrecht, trouwt (respectievelijk 30 en ongeveer 32 jaar oud) op dinsdag 4 november 1913 te 's-Hertogenbosch met Hendrik Willem Jordens, geboren omstreeks 1881 te Deventer. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

VIII f. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, zoon van mr. Cornelis de Ranitz (VIIc) [blz. 6] en Geertruida Francisca Abrech, geboren op donderdag 7 juni 1838 te Leek, trouwt (respectievelijk 31 en 28 jaar oud) op maandag 2 mei 1870 te Groningen met Johanna Catharina Geertruida Offerhaus, dochter van mr. Edo Johannes Offerhaus en Aafje Johanna van Sloterdijk, geboren op donderdag 17 februari 1842 te Groningen.

Uit dit huwelijk een zoon:

1. mr. Cornelis de Ranitz, geboren op maandag 27 juli 1874 te Winsum, trouwt

(respectievelijk 26 en 24 jaar oud) op woensdag 27 februari 1901 te Groningen met Sara Magdalena Johanna Catharina van Os, dochter van Jacob van Os en Aleida Petronella Immink, geboren op zondag 26 maart 1876 te Terborg. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

- VIIIg. Sebastiaan Mattheus Sigismund jonkheer de Ranitz (VIIIg) [blz. 10] , zoon van mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz (VIIId) [blz. 6] en Anna Margaretha Jacoba de Ranitz (VIIIb) [blz. 8], geboren op zaterdag 16 mei 1846 te Nijmegen, overleden (70 jaar oud) op maandag 30 oktober 1916 te 's-Gravenhage, trouwt (beiden 24 jaar oud) op woensdag 10 mei 1871 te Groningen met zijn nicht Hermanna Louisa Christine Thomassem á Thuessink van der Hoop, dochter van mr. Evert Jan Thomassem á Thuessink van der Hoop en Willemina Elizabeth de Ranitz (VIIe) [blz. 7] (zie VIIIh [blz. 11]).

Algemene notities van: Sebastiaan Mattheus Sigismund jonkheer de Ranitz.

Loopbaan.

Na zijn middelbareschooltijd ging De Ranitz in dienst bij de Nederlandse krijgsmacht. Hij wist het tot ordonnansofficier van prins Alexander (1851-1884) en kapitein der infanterie te brengen. In die hoedanigheid werd hij op 2 september 1881 bij koninklijk besluit benoemd tot particulier secretaris van koning Willem III (1881-1890) en werd hij later tevens zijn adjudant (1885-1890). De Ranitz werd op 31 december 1888 verheven in de Nederlandse adel, met het predicaat jonkheer. Na de dood van koning Willem III in 1890 werd hij adjudant en particulier secretaris van zijn weduwe koningin-moeder Emma (1890-1894). In 1894 werd hij kamerheer van koningin Wilhelmina. In datzelfde jaar droeg koningin-regentes Emma hem voor om bevorderd te worden tot majoor, maar dit werd geweigerd door de toenmalige minister van Oorlog Schneider (1832-1925) in de zogenaamde 'adjudantenkwestie'; die behelsde de vraag of officieren in hofdienst bevorderd konden worden. Op die vraag had de minister van Oorlog, gesteund door de Tweede Kamer, beschikt dat bevordering alleen plaats kon vinden nadat de betreffende militair eerst twee maanden actieve dienst vervuld had; De Ranitz, eerder dan dat te doen, nam daarop ontslag uit militaire dienst en werd op zijn verzoek op pensioen gesteld.

Van 1898 tot 1903 was De Ranitz intendant van het huis van koningin-regentes Emma en in 1903 werd hij grootmeester wat hij bleef tot 1916. De Ranitz was tevens tijdelijk voorzitter van de Raad van Commissarissen van het sanatorium Oranje Nassau's Oorden lid van de nalatenschapscommissie van Willem III, waarbij hij de functie van particulier secretaris bekleedde. De commissie had de taak de boedel te beschrijven en de verdeling tussen koningin-regentes Emma en koningin Wilhelmina te regelen. De Ranitz stierf in 1916 op 70-jarige leeftijd.

Hoffuncties.

- " Ordonnansofficier van koning Willem III, 1870- ?.
- " Particulier-secretaris van koning Willem III, 1881-1890.
- " Adjudant-secretaris van koning Willem III, 1885-1890.
- " Particulier-secretaris van koningin Emma, 1890-1894.
- " Kamerheer i.b.d. van koningin Wilhelmina, 1894- ?.
- " Intendant van koningin Emma, 1898-1903.
- " Grootmeester van koningin Wilhelmina, dienstdoende bij koningin Emma 1903- ?.

Geruchten vaderschap Wilhelmina.

Het latere parlamentslid Louis M. Hermans was de eerste die zover bekend erover begon dat De Ranitz de vader van Wilhelmina zou zijn. Hij schreef erover in zijn blad De Roode Duivel. Hermans suggereerde in meerdere publicaties dat Emma en De Ranitz een verhouding hadden en dat er meer kinderen waren, die volgens hem naar het buitenland waren gebracht. Volgens biograaf en historicus Dik van der Meulenzijn er echter geen concrete aanwijzingen voor zijn vaderschap van Wilhelmina. Van der Meulen bestudeerde drie terugkerende argumenten die complotdenkers (doorgaans uit republikeinse hoek) aanvoeren om te beweren dat niet Willem III, maar De Ranitz Wilhelmina's vader moest zijn geweest.

1. Willem III zou door zijn losbandige seksleven aan het einde van zijn leven syfilis hebben gekregen en daardoor onvruchtbaar zijn geworden. Dit werd onder andere door historicus J.G. Kikkert beweerd. Van der Meulen achtte echter niet bewezen dat Willem III hier ooit aan geleden heeft en stelde dat je van syfilis niet onvruchtbaar kunt worden.
2. De Ranitz zou de eigenlijke vader zijn omdat zowel hij als Wilhelmina toondoof zouden zijn geweest, hetgeen een erfelijke aandoening kan zijn. In de families van Emma en Willem III zou

niemand aan toondoofheid hebben geleden. De Ranitz zou daar wel last van hebben gehad, maar hiervoor zijn geen betrouwbare bronnen bekend.

3. Het stoffelijk overschot van het Huis Romanov, de tsarenfamilie die na de Russische Revolutie werd vermoord in het Ipatjev-huis in 1918, werd in 1991 opgegraven, waarna men DNA-tests wilde doen bij verwante Europese royals om zeker te weten dat dit wel echt de Romanovs waren. Elizabeth II zou hiermee hebben ingestemd, maar Juliana zou hebben geweigerd omdat ze iets te verbergen zou hebben. Dit laatste bleek niet waar. Juliana is nooit gevraagd en had dus ook nooit 'nee' kunnen zeggen.

Pas in de jaren 1990 zou de vaderschapsclaim weer zijn opgedoken en sindsdien op het internet een eigen leven gaan leiden. De complottheorie is het centrale thema in de thriller IV (2013) van Arjen Lubach. Dat De Ranitz Wilhelmina's vader zou zijn, was één van de aangevoerde hoofdargumenten van Erwin Lensink, die op Prinsjesdag 2010 een waxinelichthouder naar de Gouden Koets gooide, die hij opdroeg in zijn aanklacht van 14 april 2010. Erwin Lensink eiste tijdens zijn eerste proces dat DNA zou worden afgenomen van de lichamen van Willem III, Wilhelmina en Juliana, zodat hij kon bewijzen dat Beatrix geen officieel lid is van de Oranje-dynastie. De rechter heeft dit verzoek afgewezen.

Waardering.

Minister Willem Hendrik de Beaufort (1845-1918) liet zich in zijn dagboeken waardierend uit over De Ranitz: "Onder haar [koningin Emma's] naaste omgeving genoot de heer De Ranitz haar meeste vertrouwen. [...] Hij was de schranderste man in den kring van hovelingen die destijds om de koningin waren geplaatst. Vandaar dat zijn raad veeltijds ingang vond. [...] De Ranitz is een aangenaam man, met een goed uiterlijk, met conservatieve neigingen, maar toeschietelijk en beleefd voor iedereen. Hij is ontwikkeld en heeft enige kunstgave. Hij heeft evenwel de eigenschap die alle bewoners van de noordelijke provincies min of meer hebben, van wat kras te zijn in zijn uitingen".[14].

Onderscheidingen.

- " Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.
- " Commandeur in de Orde van de Eikenkroon.
- " Grootofficier in de Orde van Oranje-Nassau.
- " Grootofficier in de Huisorde van Oranje.

Ordonnans].

- " De Ranitz nam als ordonnansofficier van Willem III deel aan de Brautschau te Arolsen in 1878.

VIIIh. Hermanna Louisa Christine Thomassem á Thuessink van der Hoop, dochter van mr. Evert Jan Thomassem á Thuessink van der Hoop en Willemina Elizabeth de Ranitz (VIIe) [blz. 7], geboren op zondag 17 mei 1846 te Groningen, overleden (74 jaar oud) op woensdag 3 november 1920 te 's-Gravenhage, trouwt met haar neef Sebastiaan Mattheus Sigismund jonkheer de Ranitz (zie VIIIg [blz. 10]).

Uit dit huwelijk 2 dochters:

1. Anna Margaretha Jacoba Jonkvrouw de Ranitz, geboren op vrijdag 16 februari 1872 te 's-Gravenhage, overleden (86 jaar oud) op donderdag 10 april 1958 te Amsterdam.
2. Wilhelmina Elisabeth Edzardine (Lita) jonkvrouw de Ranitz, geboren op zaterdag 4 maart 1876 te 's-Gravenhage, overleden (84 jaar oud) op donderdag 21 juli 1960 te Amsterdam, trouwt (respectievelijk 43 en 59 jaar oud) op donderdag 15 mei 1919 te 's-Gravenhage met Willem Bastiaan Tholen, geboren op maandag 13 februari 1860 te Amsterdam, overleden (71 jaar oud) op zaterdag 5 december 1931 te 's-Gravenhage. Uit dit huwelijk geen kinderen.

Algemene notities van: Wilhelmina Elisabeth Edzardine (Lita) jonkvrouw de Ranitz.

Willemine Elisabeth Edzardine (Lita) de Ranitz groeide op in Den Haag als jongste dochter van luitenant De Ranitz, sinds 1870 hofdignitaris van koning Willem III. Haar moeder kwam uit een deftige familie van juristen en was direct verwant aan de Ranitzen. Ze was presidente van de Haagse Vereeniging tot Versterking van Kinderen uit het Stedelijk Ziekenhuis en het Kinderziekenhuis. De familie De Ranitz stamde af van een Saksisch geslacht. Lita werd geboren aan de Balistraat (nr. 38), maar groeide vanaf 1880 op in de Riouwstraat (nr. 5). Ze had één zus: Anna Margaretha Jacoba (1872-1958). In december 1888 werd Lita's vader in de adelstand verheven en werd jonkheer van koning Willem III, zijn dochters werden 'freule'.

Lita en haar zus kregen een degelijke, maar ook ouderwetse meisjesopvoeding: ze leerden hun talen en handwerken. Haar hele leven lang zou Lita met haar handen blijven werken. In een brief, gedateerd op Kerstmis 1917, bedankte de schrijver Louis Couperus haar voor een handwerkje dat zij hem geschonken had. Ook waren de dochters De Ranitz maatschappelijk actief: ze waren betrokken bij de dierenbescherming en ze waren vegetariër. Verder is Lita tot haar late huwelijk onder andere werkzaam geweest in het 'Kleerenhuis' van het Haagsch Steuncomité. Als jongvolwassene vrouw trok Lita veel op met de elf jaar oudere Marie Auguste van Hogendorp, haar chaperonne die ook haar beste vriendin was.

Poppenhuis.

Toen het vroegere Logement van Amsterdam in 1908 de tentoonstelling 'Opvoeding van het kind' organiseerde, stuurde Lita de Ranitz haar oude, door haar vader getimmerde poppenhuis in. Na de tentoonstelling werd dit haar levensproject. Ze verzamelde alle mogelijke miniatuurmeubels en andere spulletjes, met het gevolg dat het poppenhuis al snel te klein werd. In de zomer van 1910 kreeg Herman J. Ros, leraar aan de ambachtsschool, opdracht het poppenhuis te vergroten, maar hij stelde voor een nieuw huis te bouwen. Lita de Ranitz trad op als 'bouwheer', architect en woninginrichter. Ze leverde inrichtingsschetsjes waar Ros gedetailleerde bouwtekeningen van maakte. Inspiratie voor het poppenhuis haalde ze uit architectuur- en kunsttijdschriften, zoals The Studio. An Illustrated Magazine of Fine and Applied Art.

In september 1910 was het poppenhuis klaar en begon Lita de Ranitz aan de inrichting. Diverse kunstenaars leverden een bijdrage. Zo bezat (en bezit) haar poppenhuis een collectie miniatuurschilderijen van Anton Mauve, Johan Barthold Jongkind, Paul Joseph Constantin Gabriël, Floris Arntzenius, Johannes Evert, Hendrik Akkeringa en Jan Toorop. Het poppenhuis groeide uit tot een bezienswaardigheid: ook koningin Emma tekende het miniatuurgastenboek. Naast haar grote poppenhuis had ze ook een poppencollectie en twintig kleinere poppenhuizen en -kamers.

Schrijftalenten.

Lita de Ranitz was ook actief als schrijfster. De vele buitenlandse reizen die zij maakte met Van Hogendorp gebruikte zij als inspiratiebron. Zo publiceerde ze in 1908 Een viertal op den Montparnasse. Parijse schetsen en Indrukken der tentoonstelling van het Gulden Vlies te Brugge, in 1913 (in het tijdschrift Groot Nederland) het artikel 'Twee wandelingen in Middelburg'. In 1918 verscheen haar roman Als de droom in droom vergaat, over de Haagse Agnes Seghers, die in haar eentje naar Italië gaat voor een rondreis die ze ooit met haar overleden echtgenoot had gemaakt. De Ranitz' publicaties werden positief gerecenseerd.

Huwelijk en verhuizingen.

Vanaf 1912 correspondeerde Lita de Ranitz met kunstschilder Willem Bastiaan Tholen, een kennis van haar vader. Hij schreef piepkleine briefjes die gericht waren aan 'de bewoonster van het poppenhuis Riouwstraat 5-a'. In 1916 maakte Tholen een portret van Lita's vader op zijn sterfbed. Ongeveer een jaar nadat Tholen weduwnaar was geworden - op 15 mei 1919 - trouwden Lita en Willem, zonder eerst officieel verloofd te zijn geweest. Wel had Tholen haar twee maanden lang elke dag een foto van een van zijn schilderijen gestuurd, 'ter diepe kennismaking'. Het huwelijk betekende dat Lita na 43 jaar het ouderlijk huis verliet. Ze trok in bij haar 59-jarige echtgenoot in de Kanaalvilla aan de Raamweg in Den Haag. Ook haar poppenhuizen verhuisden mee. Voortaan noemde ze zich mevrouw Tholen-de Ranitz. Ze stopte met schrijven en stelde haar leven verder in dienst van de kunst van haar man.

Op 5 december 1931 overleed Tholen. Lita bleef in de Kanaalvilla wonen tot zij deze in november 1942 op last van de Wehrmacht binnen een week moest ontruimen. Ze liet het poppenhuis en andere objecten onderbrengen bij het Haags Gemeentemuseum en schreef hiervoor een klein zakboekje: Aanwijzingen voor de inrichting van het poppenhuis, een beknopte inventaris en beschrijving van de inrichting. Toen het museum door de Duitsers werd opgeëist, verhuisde haar collectie naar een pakhuis. Lita zelf trok in bij haar ongetrouwde zuster Anna in de Heinzestraat (nr. 23) te Amsterdam waar zij de rest van haar leven op de begane grond woonde. Na de oorlog werd het poppenhuis naar Amsterdam overgebracht. Ondertussen was haar collectie zo beroemd dat het huis vaak werd tentoongesteld. Zo was het in 1953 te zien op de tentoonstelling 'Kind en spel' in de Prinsenhof te Delft en in 1957 op de tentoonstelling 'Poppendroom' in het Stedelijk Museum van Schiedam. In 1953 leverde ze foto's van haar poppencollectie voor het lemma 'speelgoed' in de Winkler Prins Encyclopedie.

Op 21 juli 1960 overleed jonkvrouw Willemine Elisabeth Edzardine de Ranitz in de ouderdom van 84 jaar te Amsterdam. Ze werd op 25 juli op Westerveld in Velsen gecremeerd. Haar zus Anna, met wie ze achttien jaar het huis in de Heinzestraat had gedeeld, was twee jaar eerder overleden.

Reputatie.

Lita de Ranitz was een wat excentrieke poppenliefhebster. De journaliste Bibeb introduceerde haar als volgt in een interview: 'Ze past als de poppen in haar poppenhuis, in haar kamer. En net als zij, heeft ze een decoratieve achtergrond. Want in het arrangeren hiervan is ze bedreven. Lita de Ranitz bevestigde dit beeld: 'Ik ben niet een oud dametje, ik kan niet bridgen en niet breien. Ik speel liever met de poppen.

Lita Tholen-de Ranitz liet haar grote poppenhuis, de kleinere poppenhuizen en de poppen na aan het Nederlands Kostuummuseum te Den Haag. Toen dit op 1 januari 1984 zijn deuren sloot, werd de collectie overgebracht naar de Schamhartvleugel van het Haags Gemeentemuseum. In 1989 werd deze vleugel opgeheven en de collectie verhuisde naar de kelder van het museum. In 1988 kwam het grote poppenhuis in de vaste collectie van het Haags Historisch Museum en sinds 1996 zijn naast het grote poppenhuis ook de kleinere poppenhuizen te zien op de museumzolder. Zo heeft Lita de Ranitz nog altijd haar eigen poppenzolder.

Generatie IX

IXa. mr. Herman Jonkheer de Ranitz, zoon van mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund Jonkheer de Ranitz (VIIIc) [blz. 8] en Johanna Philipse, geboren op woensdag 12 oktober 1864 te Winschoten, overleden (65 jaar oud) op donderdag 28 augustus 1930 te Epe, trouwt (respectievelijk 26 en 23 jaar oud) op donderdag 3 september 1891 te Arnhem met Johanna Margaretha Engelberts, dochter van Johan Matthias Jacob Engelberts en Catharina Jacoba Christina Scheurleer, geboren op woensdag 23 oktober 1867 te Arnhem, overleden (70 jaar oud) op maandag 11 april 1938 te 's-Gravenhage.
Uit dit huwelijk een zoon:

1. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz.

IXb. mr. Johan Antoni Jonkheer de Ranitz, zoon van mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund Jonkheer de Ranitz (VIIIc) [blz. 8] en Johanna Philipse, geboren op woensdag 13 september 1865 te Zutphen, overleden (63 jaar oud) op vrijdag 26 oktober 1928 te 's-Gravenhage, trouwt (respectievelijk 32 en 23 jaar oud) op donderdag 28 april 1898 te 's-Gravenhage met Henriette Geertruid Tak van Poortvliet, dochter van Joan Pieter Tak van Poortvliet en Christina van Oordt, geboren op woensdag 22 juli 1874 te 's-Gravenhage, overleden (88 jaar oud) op donderdag 6 juni 1963 aldaar.

Uit dit huwelijk 4 kinderen:

1. mr. Herman de Ranitz, geboren op dinsdag 4 april 1899 te 's-Gravenhage, overleden (82 jaar oud) op maandag 25 mei 1981 aldaar.

2. Louise Geertruid de Ranitz, geboren op maandag 17 februari 1902 te 's-Gravenhage, overleden (34 jaar oud) op donderdag 14 mei 1936 aldaar.

3. Henriette Geertruid Jonkvrouwe de Ranitz, geboren op zaterdag 10 februari 1906 te 's-Gravenhage.

4. Johan Antoni de Ranitz, geboren op woensdag 30 juni 1915 te 's-Gravenhage.

IXc. Sebastiaan Mattheus Sigismund de Ranitz, zoon van mr. Sebastiaan Mattheus Sigismund Jonkheer de Ranitz (VIIIc) [blz. 8] en Johanna Philipse, geboren op maandag 3 december 1866 te Zutphen, overleden (70 jaar oud) op vrijdag 18 december 1936 te Leiden, trouwt (respectievelijk 26 en 22 jaar oud) op donderdag 13 juli 1893 te Leiden met Anna Nanette van Iterson, geboren op zondag 16 april 1871 te Leiden, overleden (82 jaar oud) op zaterdag 20 maart 1954 te 's-Gravenhage.

Uit dit huwelijk een zoon:

1. Constant Johan Adriaan (Coen) de Ranitz, geboren op maandag 3 april 1905 te 's-Gravenhage, burgemeester van 1948 tot 1970 te Utrecht, overleden (77 jaar oud) op donderdag 24 februari 1983 te Driebergen, trouwt (respectievelijk ongeveer 39 en ongeveer 33 jaar oud) in 1945 te 's-Gravenhage met Ariane Margaretha de Brauw, geboren op dinsdag 10 januari 1911 te 's-Gravenhage, overleden (70 jaar oud) op vrijdag 16 oktober 1981 te Driebergen. Uit dit huwelijk geen kinderen.

Algemene notities van: Constant Johan Adriaan (Coen) de Ranitz.

Na het gymnasium in 's Gravenhage studeerde De Ranitz Rechten aan de Rijksuniversiteit Leiden. In 1938 promoveerde hij in de rechtsgeleerdheid. Van 1932 tot 1948 was hij werkzaam op verschillende ministeries in Den Haag.

Oorlogsjaren.

De Ranitz kwam een aantal malen in de problemen met de bezetter. Hij werd gearresteerd vanwege hulp de aan Engelandvaarders en de belediging van het Duitse Rijk en zat van april 1941 tot november 1942 gevangen in de gevangenis van Scheveningen (Oranjehotel) en later in Duitsland. Na de oorlog hechtte hij als voorzitter van de Stichting Oranjehotel grote waarde aan de oorlogsherdenking en de viering van bevrijdingsdag.

Burgemeester.

In 1948 werd De Ranitz bij Koninklijk Besluit benoemd tot burgemeester van Utrecht. Hij was geen lid van een politieke partij. Zijn benoeming wekte verbazing nadat koningin Juliana de benoeming van Ridder van Rappard, sinds 1939 burgemeester van Gorinchem, had verhinderd.

Tijdens zijn burgemeesterschap werd Utrecht uitgebreid met de voormalige gemeente Zuilen en met delen van omliggende gemeenten. In 1959 nam de raad het eerste besluit om stadssingels te dempen. Dit besluit, en vele besluiten die volgden, ondervonden in toenemende mate tegenstand bij de burgerij. Uiteindelijk werden alleen de Catharijne- en Weerdsingel gedempt. Van het verkeerscirculatieplan bleef niet veel meer over en in 1997 is een begin gemaakt met het weer opengraven van de gedempte singels. Ondanks het feit dat hij met een deftig Haags accent sprak en regenteske trekjes had wist hij het vertrouwen van de gehele bevolking te winnen.

In 1970 ging De Ranitz met pensioen. Op 28 april 1970 kreeg hij de zilveren erepenning van de gemeente Utrecht.

Relatie met het Koningshuis.

De echtgenote van De Ranitz was van 1934 tot 1940 hofdame van prinses Juliana. Het echtpaar was persoonlijk bevriend met Juliana en Bernhard.

Onderscheidingen.

- " Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.
- " Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau.
- " Erekrus Huisorde van Oranje.

Hij was tevens ereridder van de Johanniter Orde.